EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 4.12.2023
COM(2023) 756 final

2023/0440 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het besluit van de Raad tot vaststelling van het standpunt dat namens de Unie moet worden ingenomen op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie in verband met de beoogde aanneming van verschillende besluiten.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

2.1. De Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie ("WTO-Overeenkomst")

De Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (hierna: "WTO-Overeenkomst") heeft tot doel de in de preambule van de overeenkomst genoemde doelstellingen te verwezenlijken. De overeenkomst is op 1 januari 1995 in werking getreden.

De Europese Unie (EU) is partij bij de overeenkomst[1]. Ook alle lidstaten van de EU-27 zijn partij bij de overeenkomst. De WTO kan besluiten nemen overeenkomstig de procedures van de WTO-Overeenkomst.

2.2. Ministeriële conferentie van de Wereldhandelsorganisatie

De Ministeriële Conferentie is het hoogste besluitvormingsorgaan van de WTO en komt ten minste een keer per twee jaar bijeen. In het recht en in de praktijk worden besluiten bij consensus genomen.

De volgende vergadering van de ministeriële conferentie vindt plaats in Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten, op 26 en 29 februari 2024.

2.3. De beoogde handelingen van de Ministeriële Conferentie van de WTO

Op 29 februari 2024 zal de 13e Ministeriële Conferentie van de WTO ("MC13") mogelijk besluiten vaststellen met betrekking tot:

1. Hervorming van de geschillenbeslechting
2. Visserijsubsidies
3. Voedselzekerheid
4. Transparantere landbouw
5. Overheidsvoorraden met het oog op de continuïteit van de voedselvoorziening
6. Interne steun aan de landbouw
7. Uitvoerbeperkingen op het gebied van landbouw
8. Uitvoerconcurrentie in de landbouw
9. Markttoegang in de landbouw
10. Het speciaal vrijwaringsmechanisme in de landbouw
11. Katoen

[1] Besluit 94/800/EG van de Raad van 22 december 1994 betreffende de sluiting, namens de Europese Gemeenschap voor wat betreft de onder haar bevoegdheid vallende aangelegenheden, van de uit de multilaterale handelsbesprekingen in het kader van de Uruguayronde (1986-1994) voortvloeiende overeenkomsten (PB L 336 van 23.12.1994, blz. 1).

12. TRIPS-vrijstelling

13. Bijzondere en gedifferentieerde behandeling

14. Voorstel voor graduatie van de minst ontwikkelde landen — “steunmaatregelen” in een aantal specifieke WTO-overeenkomsten en -besluiten (“bijlage 2”)

3. NAMENS DE UNIE IN TE NEMEN STANDPUNT

Met dit voorstel wordt beoogd de EU de mogelijkheid te bieden zich aan te sluiten bij een consensus in de Wereldhandelsorganisatie (WTO) over de goedkeuring van de beoogde handelingen door de Ministeriële Conferentie.

Hoewel het nog niet duidelijk is of, en zo ja, in hoeverre, de WTO-leden tot een consensus zullen kunnen komen aangaande de beoogde handelingen, moet de Raad ingevolge artikel 218, lid 9, VWEU het standpunt van de EU op MC13 op voorhand bepalen[2].

Er zij op gewezen dat het standpunt van de EU ter ondersteuning van de verlenging van het moratorium op douanerechten op elektronische transmissies en de verlenging van het moratorium op klachten als bedoeld in artikel XXIII, lid 1, punt b), en artikel XXIII, lid 1, punt c), van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 (klachten die geen verband houden met schendingen en situaties), niet in dit voorstel zal worden opgenomen, aangezien in Besluit (EU) 2015/2236 van de Raad van 27 november 2015 is bepaald dat dit voor onbepaalde tijd mogelijk is.

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende onderwerpen waarover mogelijk besluiten worden genomen:

- **Hervorming van de geschillenbeslechting:** Tijdens MC12 in Genève in juni 2022 hebben de WTO-leden zich ertoe verbonden besprekingen te voeren met het oog op een volledig en goed functionerend systeem voor geschillenbeslechting dat tegen 2024 voor alle leden toegankelijk is. Deze besprekingen zijn aan de gang en de Unie streeft naar een zinvolle hervorming van het systeem voor geschillenbeslechting om tegemoet te komen aan de belangen van de leden, met behoud van de kernkenmerken ervan, die het op regels gebaseerde multilaterale handelsstelsel ondersteunen. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Visserijsubsidies:** De WTO streeft naar een multilaterale overeenkomst over aanvullende bepalingen die tot een alomvattende overeenkomst inzake visserijsubsidies zouden leiden, in overeenstemming met duurzameontwikkelingsdoelstelling 14 van de VN (“SDG 14.6”), waarover de staatshoofden in 2015 overeenstemming hebben bereikt. In het Ministerieel Besluit van de WTO van 17 juni 2022 (WT/MIN (22)/33) is de overeenkomst inzake visserijsubsidies vastgesteld en tegelijkertijd opgeroepen tot een alomvattende overeenkomst inzake visserijsubsidies. De onderhandelingen aangaande aanvullende bepalingen zijn gaande, en de EU moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Voedselzekerheid:** Maatregelen van de WTO zijn nodig als antwoord op de huidige uitdagingen op het gebied van voedselzekerheid, die nog worden verergerd door de gevolgen van de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde agressie van Rusland in

[2] Voor zover de consensus, anders dan de momentele verwachting is, zou worden geformaliseerd in de vorm van een internationale overeenkomst tot wijziging van de WTO-Overeenkomst of van een plurilaterale internationale overeenkomst tussen een aantal WTO-leden, zou de Commissie de nodige voorstellen overeenkomstig artikel 218, lid 6, VWEU doen nadat de teksten zijn aangenomen en zijn opengesteld voor aanvaarding door MC13 of door de betrokken WTO-leden tijdens MC13.

Oekraïne, in een context van wereldwijde milieu-uitdagingen. Voedselzekerheid zal naar verwachting een belangrijk thema vormen binnen de resultaten van MC13. Bovendien hebben de ministers tijdens MC12 hun goedkeuring gehecht aan een verklaring inzake de respons in noodsituaties op het gebied van voedselzekerheid (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139), waarin het Landbouwcomité werd opgedragen een specifiek werkprogramma op te stellen om na te gaan hoe het besluit inzake maatregelen aangaande de mogelijke negatieve gevolgen van het hervormingsprogramma voor de minst ontwikkelde landen (MOL's) en de netto invoerende ontwikkelingslanden (NFIDC's) (besluit van Marrakesh) doeltreffender en operationeler kan worden gemaakt. Tegelijkertijd kregen de leden de opdracht rekening te houden met de behoeften van de MOL's en de NFIDC's om hun weerbaarheid bij het reageren op acute voedselinstabiliteit te vergroten, onder meer door na te denken over het best mogelijke gebruik van flexibiliteit om hun landbouwproductie te versterken en hun binnenlandse voedselzekerheid te verbeteren, indien nodig in een noodsituatie. De leden hebben gezamenlijk een tijdschema voor eind november 2023 vastgesteld om een werkprogramma af te ronden en tot een aantal gemeenschappelijke aanbevelingen te komen. De EU moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Transparantere landbouw:** De EU is van mening dat haar bijdrage (RD/AG/110) over betere instrumenten voor het delen van informatie over landbouwbeleid een basis zou kunnen vormen voor een besluit tijdens MC13. Deze bijdrage bevat concrete ideeën voor verbeteringen in de transparantie op het gebied van uitvoerbeperkingen en uitvoerconcurrentie. Verbeteringen op het gebied van transparantie zouden een onderdeel kunnen zijn van een alomvattende oplossing voor de problemen waarmee de huidige voedsel- en landbouwmarkten worden geconfronteerd en tegelijkertijd deel uitmaken van de oplossing voor de huidige uitdagingen op het gebied van voedselzekerheid. De EU moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

- **Overheidsvoorraden met het oog op de continuïteit van de voedselvoorziening:** De onderhandelingen zijn erop gericht tot overeenstemming te komen over een "permanente oplossing" waarmee wordt voldaan aan de doelstelling van het ministerieel besluit van Bali van 7 december 2013 inzake overheidsvoorraden met het oog op de continuïteit van de voedselvoorziening (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), zoals uitgelegd door het latere besluit van de Algemene Raad van 27 november 2014 (WT/L/939). Dit doel werd herhaald in het Ministerieel Besluit van Nairobi van 19 december 2015 (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). De EU moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

- **Interne steun aan de landbouw:** De onderhandelingen over handelsverstorende interne steun zijn opgenomen in artikel 20 van de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw en maakten deel uit van het mandaat van de Doha-ontwikkelingsagenda (DDA), zoals neergelegd in de ministeriële verklaring van Doha van 14 november 2001 (WT/MIN(01)/DEC/1). De EU moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

- **Uitvoerbeperkingen op het gebied van landbouw:** Uit onderhandelingen over uitvoerbeperkingen in de landbouw is gebleken dat een groot deel van de WTO-leden voorstander is van grotere transparantie en voorspelbaarheid van de uitvoerverboden en -beperkingen en voor de verbetering van relevante disciplines. Gezien het belang van deze kwestie moet de EU haar steun blijven verlenen aan voorstellen voor een ministerieel besluit ter zake, dat een belangrijk onderdeel zou

kunnen vormen van een voedselzekerheidspakket tijdens MC13. De EU moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Uitvoerconcurrentie in de landbouw:** Er moet worden gestreefd naar verbeteringen op het gebied van transparantie en disciplines op het gebied van uitvoerconcurrentie. Er is enige kans op vooruitgang bij de verbetering van de transparantie voor MC13. De EU heeft in dit verband verschillende ideeën opgenomen in onze bijdrage (RD/AG/110) aangaande betere instrumenten voor het delen van informatie over landbouwbeleidsmaatregelen. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Markttoegang in de landbouw:** Bij de besprekingen over de alomvattende onderhandelingen over markttoegang in de landbouw is bevestigd dat er een geringe bereidheid bestaat voor en een beperkte realistische kans bestaat op een herneming op korte termijn van substantiële onderhandelingen over tariefverlagingen in het kader van de WTO. Markttoegang maakt echter nog steeds deel uit van het evenwicht ten opzichte van andere gebieden, met name binnenlandse steun. De EU moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Speciaal vrijwaringsmechanisme in de landbouw:** De besprekingen over het speciaal vrijwaringsmechanisme in de landbouw zijn voortgezet overeenkomstig de voorstellen die ter tafel liggen en het Ministerieel Besluit van Nairobi (WT/MIN (15)/43 — WT/L/978). De EU heeft er belang bij ervoor te zorgen dat het speciaal vrijwaringsmechanisme niet als een op zichzelf staand element wordt onderhandeld, maar als onderdeel van de bredere onderhandelingen over markttoegang. De EU moet een overeengekomen resultaat steunen.

- **Katoen:** De besprekingen over katoen zijn voortgezet in het kader dat is ingesteld in de punten 5, 6 en 7 van het ministerieel besluit van Bali inzake katoen (WT/MIN(13)/41 — WT/L/916) en in punt 14 van het ministerieel besluit van Nairobi inzake katoen (WT/MIN(15)/46 — WT/L/981). De EU moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

- **TRIPS-vrijstelling:** De onderhandelingen maken deel uit van de lopende besprekingen in de WTO over de wijze waarop het handelssysteem de wereldwijde toegang tot COVID-19-vaccins, -diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen kan verbeteren. Tijdens MC12 is het ministerieel besluit aangenomen met betrekking tot de mogelijkheid voor de in aanmerking komende WTO-leden om hun producenten toestemming te verlenen om COVID-19-vaccins te produceren zonder toestemming van octrooihouders. De productomschrijving van het TRIPS-besluit omvat COVID-19-vaccins en de ingrediënten en processen die nodig zijn voor de vervaardiging ervan. Ten tijde van de vaststelling van het TRIPS-besluit bestond er geen consensus onder de WTO-leden om ook COVID-19-diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen te bestrijken. Als onderdeel van het compromis bepaalt het TRIPS-besluit dat de leden uiterlijk zes maanden na de datum van het TRIPS-besluit een besluit zullen nemen over de uitbreiding ervan tot de productie en levering van COVID-19-diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen. Ondanks de besprekingen die tussen juli en december 2022 gaande waren, hebben de WTO-leden geen consensus bereikt. De Algemene Raad van de WTO kwam in december 2022 overeen de besprekingen voort te zetten, maar zonder een besluit te nemen over de termijn voor het afronden van de onderhandelingen. Naar verwachting wordt het besluit over de uitbreiding van het toepassingsgebied van het TRIPS-besluit tot COVID-19-diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen tijdens MC13 genomen.

Gezien het belang van deze kwestie moet de EU zich aansluiten bij een mogelijke consensus in de WTO over de aanneming van de beoogde handeling tijdens MC13. Tegelijkertijd moet in het resultaat van de besprekingen tussen de WTO-leden een goed evenwicht worden gevonden tussen het aanpakken van de noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid als gevolg van de COVID-19-pandemie en het handhaven van stimulansen voor innovatie op het gebied van gezondheid.

- **Bijzondere en gedifferentieerde behandeling (SDT):** Onderhandelingen over SDT-bepalingen, onder meer in het kader van de besprekingen over enkele voorstellen van de G90 (groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen (SPS) en technische handelsbelemmeringen (TBT) en de beleidsruimtevoorstellen van de Afrikaanse Groep op gebieden als subsidies, handelsgerelateerde investeringsmaatregelen (TRIMS) en overdracht van technologie binnen handelsgerelateerde aspecten van intellectuele-eigendomsrechten (TRIPS), kunnen resulteren in een ministerieel resultaat tijdens MC13, bijvoorbeeld door bestaande bepalingen te verduidelijken of aanvullende SDT toe te kennen aan de minst ontwikkelde landen (MOL's) en bepaalde ontwikkelingslanden. Gezien de uiteenlopende standpunten in de onderhandelingen beschouwt de EU het als een mogelijk resultaat dat deze onderwerpen deel gaan uitmaken van een werkprogramma voor de periode na MC13 of andere resultaten die geen wijziging van de WTO-overeenkomsten impliceren.
- **Graduatievoorstel voor de minst ontwikkelde landen — "steunmaatregelen" in een aantal specifieke WTO-overeenkomsten en -besluiten ("bijlage 2"):** Er worden momenteel onderhandelingen gevoerd over voorstellen van de in bijlage 2 vermelde MOL-groep inzake de volgende steunmaatregelen voor een vlottere overgang voor WTO-leden die de categorie MOL ontgroeien (gradueren): i) SDT-bepalingen in een aantal specifieke WTO-overeenkomsten en -besluiten met een passende termijn verlengen; ii) deze specifieke overeenkomsten en besluiten gedurende een passende periode vrijstellen van acties in het kader van het WTO-mechanisme voor geschillenbeslechting, en iii) zorgen voor blijvende toegang tot alle programma's voor technische bijstand en capaciteitsopbouw die in het kader van het WTO-systeem worden verstrekt, gedurende een passende periode. Mocht een ministerieel resultaat nodig zijn, dan moet de EU een overeengekomen resultaat steunen. Een dergelijk resultaat zou een aantal MOL-bepalingen voor een strikt beperkte periode kunnen uitbreiden tot recent gegradueerde landen.

Aangezien er momenteel over alle bovengenoemde elementen wordt onderhandeld, verwacht de Commissie dat de Raad zijn besluit over het standpunt van de EU met betrekking tot de uitkomst van de onderhandelingen zal vaststellen zodra er duidelijkheid ten aanzien van de desbetreffende teksten komt tijdens de vergadering van de Ministeriële Conferentie zelf.

Het initiatief is volledig in overeenstemming met bestaande beleidsbepalingen. Soortgelijke besluiten zijn opgesteld voor eerdere vergaderingen van de Ministeriële Conferentie van de WTO, recentelijk voor de 12e Ministeriële Conferentie van de WTO in 2022.

4. RECHTSGRONDSLAG

4.1. Procedurele rechtsgrondslag

4.1.1. Beginselen

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van besluiten tot bepaling van de *"standpunten die namens de Unie*

worden ingenomen in een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam, wanneer dit lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met uitzondering van handelingen tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst.".

Het begrip *"handelingen met rechtsgevolgen"* omvat ook handelingen die rechtsgevolgen hebben uit hoofde van de op het betrokken lichaam toepasselijke volkenrechtelijke bepalingen. Onder dit begrip vallen ook instrumenten die volkenrechtelijk niet bindend zijn, maar die een *"beslissende invloed [kunnen hebben] op de inhoud van de regelgeving die de wetgever van de Unie vaststelt"*[3].

4.1.2. Toepassing op het onderhavige geval

De Ministeriële Conferentie van de WTO is een krachtens een overeenkomst, namelijk de WTO-Overeenkomst, opgericht lichaam dat op grond van artikel IV, lid 1, van de WTO-Overeenkomst bevoegd is om besluiten over alle onder multilaterale handelsovereenkomsten vallende aangelegenheden te nemen, waaronder besluiten met rechtsgevolgen.

De bovenbedoelde beoogde handelingen vormen handelingen met rechtsgevolgen, aangezien zij de rechten en verplichtingen van de Unie kunnen raken overeenkomstig het internationaal recht.

De beoogde handelingen strekken niet tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is daarom artikel 218, lid 9, VWEU.

4.2. Materiële rechtsgrondslag

4.2.1. Beginselen

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU te nemen besluit wordt in de eerste plaats bepaald door de doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling ten aanzien waarvan namens de Unie een standpunt moet worden ingenomen. Wanneer de beoogde handeling een tweeledige doelstelling heeft of bestaat uit twee componenten waarvan er een kan worden gezien als hoofddoelstelling of overwegende component terwijl de andere doelstelling of andere component slechts ondergeschikt is, moet het overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU te nemen besluit op één materiële rechtsgrondslag worden gebaseerd, namelijk die welke vereist is gelet op de hoofddoelstelling of de overwegende component.

4.2.2. Toepassing op het onderhavige geval

De doelstelling en de inhoud van de beoogde handelingen hebben in de eerste plaats betrekking op de gemeenschappelijke handelspolitiek.

De materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 207 VWEU.

4.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is artikel 207 VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

[3] Arrest van het Hof van Justitie van 7 oktober 2014, Duitsland/Raad, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punten 61 tot en met 64.

2023/0440 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Overeenkomst van Marrakesh tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (hierna "de WTO-Overeenkomst" genoemd) is door de Unie gesloten bij Besluit 94/800/EG van de Raad van 22 december 1994[4] en is op 1 januari 1995 in werking getreden.

(2) Ingevolge artikel IV, lid 1, en artikel IX, lid 1, van de WTO-Overeenkomst kan de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie ("WTO") besluiten bij consensus nemen.

(3) Tijdens de 13e vergadering van de Ministeriële Conferentie van de WTO, van 26 tot en met 29 februari 2024, kunnen besluiten worden genomen over de hervorming van de geschillenbeslechting, visserijsubsidies, handel en voedselzekerheid, transparantieverbeteringen in de landbouw, overheidsvoorraden met het oog op de voedselzekerheid, binnenlandse steun voor de landbouw, uitvoerbeperkingen in de landbouw, uitvoerconcurrentie in de landbouw, markttoegang in de landbouw, het speciaal vrijwaringsmechanisme in de landbouw, katoen, TRIPS-vrijstelling, bijzondere en gedifferentieerde behandeling, en een graduatievoorstel voor de minst ontwikkelde landen — bijlage 2.

(4) Het is passend het standpunt te bepalen dat namens de Unie moet worden ingenomen in de Ministeriële Conferentie van de WTO, aangezien de besluiten bindend zullen zijn voor de Unie.

(5) De besprekingen over de hervorming van de geschillenbeslechting hebben geleid tot de toezegging van de leden tijdens MC12 om "besprekingen te voeren met het oog op een volledig en goed functionerend geschillenbeslechtingssysteem dat tegen 2024 toegankelijk is voor alle leden". (WT/MIN(22)/W/16). Deze besprekingen zijn aan de gang en de Unie streeft naar een zinvolle hervorming van het systeem voor geschillenbeslechting om tegemoet te komen aan de belangen van de leden, met behoud van de kernkenmerken ervan, die het op regels gebaseerde multilaterale handelsstelsel ondersteunen. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(6) De WTO streeft naar een multilaterale overeenkomst over aanvullende bepalingen die tot een alomvattende overeenkomst inzake visserijsubsidies zouden leiden, in

[4] PB L 336 van 23.12.1994, blz. 1.

overeenstemming met duurzameontwikkelingsdoelstelling 14 van de VN ("SDG 14.6"), waarover de staatshoofden in 2015 overeenstemming hebben bereikt. In het Ministerieel Besluit van de WTO van 17 juni 2022 (WT/MIN(22)/33) is de overeenkomst inzake visserijsubsidies vastgesteld en tegelijkertijd opgeroepen tot een alomvattende overeenkomst inzake visserijsubsidies. De onderhandelingen aangaande aanvullende bepalingen zijn gaande, en de EU moet een overeengekomen resultaat steunen.

(7) Maatregelen van de WTO zijn nodig in reactie op de huidige uitdagingen op het gebied van voedselzekerheid, die nog worden verergerd door de gevolgen van de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde agressie van Rusland in Oekraïne, in een context van wereldwijde milieu-uitdagingen, klimaatverandering en daarmee verband houdende natuurrampen, biodiversiteitsverlies en vervuiling. Voedselzekerheid zal naar verwachting een belangrijk thema vormen binnen de resultaten van MC13. Bovendien hebben de ministers tijdens MC12 hun goedkeuring gehecht aan een verklaring inzake de respons in noodsituaties op het gebied van voedselzekerheid (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139), waarin het Landbouwcomité werd opgedragen een specifiek werkprogramma op te stellen om na te gaan hoe het besluit inzake maatregelen aangaande de mogelijke negatieve gevolgen van het hervormingsprogramma voor de minst ontwikkelde landen (MOL's) en de netto invoerende ontwikkelingslanden (NFIDC's) (besluit van Marrakesh) doeltreffender en operationeler kan worden gemaakt. Tegelijkertijd kregen de leden de opdracht rekening te houden met de behoeften van de MOL's en de NFIDC's om hun weerbaarheid bij het reageren op acute voedselinstabiliteit te vergroten, onder meer door na te denken over het best mogelijke gebruik van flexibiliteit om hun landbouwproductie te versterken en hun binnenlandse voedselzekerheid te verbeteren, indien nodig in een noodsituatie. De leden hebben gezamenlijk een tijdschema voor eind november 2023 vastgesteld om een werkprogramma af te ronden en tot een aantal gemeenschappelijke aanbevelingen te komen. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(8) De bijdrage van de Unie (RD/AG/110) over betere instrumenten voor het delen van informatie over landbouwbeleid vormt de basis voor een besluit tijdens MC13. Deze bijdrage bevat concrete ideeën voor verbeteringen in de transparantie op het gebied van uitvoerbeperkingen en uitvoerconcurrentie. Verbeteringen op het gebied van transparantie zouden een onderdeel kunnen zijn van een alomvattende oplossing voor de problemen waarmee de huidige voedsel- en landbouwmarkten worden geconfronteerd en tegelijkertijd deel uitmaken van de oplossing voor de huidige uitdagingen op het gebied van voedselzekerheid. De Unie moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

(9) De onderhandelingen over overheidsvoorraden met het oog op de voedselzekerheid zijn erop gericht tot overeenstemming te komen over een "permanente oplossing" waarmee wordt voldaan aan de doelstelling van het ministerieel besluit van Bali van 7 december 2013 inzake overheidsvoorraden met het oog op de voedselzekerheid (WT/MIN(13)/38–WT/L/913), zoals uitgelegd door het latere besluit van de Algemene Raad van 27 november 2014 (WT/L/939). Dit doel werd herhaald in het Ministerieel Besluit van Nairobi van 19 december 2015 (WT/MIN (15)/44-WT/L/979). De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(10) De onderhandelingen over handelsverstorende interne steun zijn opgenomen in artikel 20 van de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw en maakten deel uit van het mandaat van de Doha-ontwikkelingsagenda (DDA), zoals neergelegd in de

ministeriële verklaring van Doha van 14 november 2001 (WT/MIN(01)/DEC/1). De Unie moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

(11) Uit onderhandelingen over uitvoerbeperkingen in de landbouw is gebleken dat een groot deel van de WTO-leden voorstander is van grotere transparantie en voorspelbaarheid van de uitvoerverboden en -beperkingen en voor de verbetering van relevante disciplines. Gezien het belang van deze kwestie moet de Unie haar steun blijven verlenen aan voorstellen voor een ministerieel besluit ter zake, dat een belangrijk onderdeel zou kunnen vormen van een voedselzekerheidspakket tijdens MC13. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(12) Er moet worden gestreefd naar verbeteringen op het gebied van transparantie en disciplines op het gebied van uitvoerconcurrentie. Er is enige kans op vooruitgang bij de verbetering van de transparantie voor MC13. De Unie heeft in dit verband verschillende ideeën opgenomen in haar bijdrage (RD/AG/110) aangaande betere instrumenten voor het delen van informatie over landbouwbeleidsmaatregelen. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(13) Bij de besprekingen over de alomvattende onderhandelingen over markttoegang in de landbouw is bevestigd dat er een beperkte realistische kans bestaat op een herneming op korte termijn van substantiële onderhandelingen over tariefverlagingen in het kader van de WTO. Markttoegang maakt echter nog steeds deel uit van het evenwicht ten opzichte van andere gebieden, met name binnenlandse steun. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(14) De besprekingen over het speciaal vrijwaringsmechanisme in de landbouw zijn voortgezet overeenkomstig de voorstellen die ter tafel liggen en het Ministerieel Besluit van Nairobi (WT/MIN (15)/43 — WT/L/978). De Unie heeft er belang bij ervoor te zorgen dat het speciaal vrijwaringsmechanisme niet als een op zichzelf staand element wordt onderhandeld, maar als onderdeel van de bredere onderhandelingen over markttoegang. De Unie moet een overeengekomen resultaat steunen.

(15) De besprekingen over katoen zijn voortgezet in het kader dat is ingesteld in de punten 5, 6 en 7 van het ministerieel besluit van Bali inzake katoen (WT/MIN (13)/41 — WT/L/916) en in punt 14 van het ministerieel besluit van Nairobi inzake katoen (WT/MIN (15)/46 — WT/L/981). De Unie moet een overeengekomen resultaat op dit gebied steunen.

(16) De onderhandelingen maken deel uit van de lopende besprekingen in de WTO over de wijze waarop het handelssysteem de wereldwijde toegang tot COVID-19-vaccins, -diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen kan verbeteren. Tijdens MC12 is het ministerieel besluit aangenomen met betrekking tot de mogelijkheid voor de in aanmerking komende WTO-leden om hun producenten toestemming te verlenen om COVID-19-vaccins te produceren zonder toestemming van octrooihouders. De productomschrijving van het TRIPS-besluit omvat COVID-19-vaccins en de ingrediënten en processen die nodig zijn voor de vervaardiging ervan. Ten tijde van de vaststelling van het TRIPS-besluit bestond er geen consensus onder de WTO-leden om ook COVID-19-diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen te bestrijken. Als onderdeel van het compromis bepaalt het TRIPS-besluit dat de leden uiterlijk zes maanden na de datum van het TRIPS-besluit een besluit zullen nemen over de uitbreiding ervan tot de productie en levering van COVID-19-diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen. Ondanks de besprekingen die tussen juli en december 2022 gaande waren, hebben de WTO-leden geen consensus bereikt. De Algemene Raad van

de WTO kwam in december 2022 overeen de besprekingen voort te zetten, maar zonder een besluit te nemen over de termijn voor het afronden van de onderhandelingen. Naar verwachting wordt het besluit over de uitbreiding van het toepassingsgebied van het TRIPS-besluit tot COVID-19-diagnosehulpmiddelen en -geneesmiddelen tijdens MC13 genomen. Gezien het belang van deze kwestie moet de EU zich aansluiten bij een mogelijke consensus in de WTO over de aanneming van de beoogde handeling tijdens MC13. Tegelijkertijd moet in het resultaat van de besprekingen tussen de WTO-leden een goed evenwicht worden gevonden tussen het aanpakken van de noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid als gevolg van de COVID-19-pandemie en het handhaven van stimulansen voor innovatie op het gebied van gezondheid.

(17) Onderhandelingen over bepalingen inzake bijzondere en gedifferentieerde behandeling (SDT), onder meer in het kader van de besprekingen over enkele voorstellen van de G90 (groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen (SPS) en technische handelsbelemmeringen (TBT) en de beleidsruimtevoorstellen van de Afrikaanse Groep op gebieden als subsidies, handelsgerelateerde investeringsmaatregelen (TRIMS) en overdracht van technologie binnen handelsgerelateerde aspecten van intellectuele-eigendomsrechten (TRIPS), kunnen resulteren in een ministerieel resultaat tijdens MC13, bijvoorbeeld door bestaande bepalingen te verduidelijken of aanvullende SDT toe te kennen aan de minst ontwikkelde landen (MOL's) en bepaalde ontwikkelingslanden. Gezien de uiteenlopende standpunten in de onderhandelingen beschouwt de EU het als een mogelijk resultaat dat deze onderwerpen deel gaan uitmaken van een werkprogramma voor de periode na MC13 of andere resultaten die geen wijziging van de WTO-overeenkomsten impliceren.

(18) Er worden momenteel onderhandelingen gevoerd over voorstellen van de in bijlage 2 vermelde MOL-groep inzake de volgende steunmaatregelen voor een vlottere overgang voor WTO-leden die de categorie MOL ontgroeien (gradueren): i) SDT-bepalingen in een aantal specifieke WTO-overeenkomsten en -besluiten met een passende termijn verlengen; ii) deze specifieke overeenkomsten en besluiten gedurende een passende periode vrijstellen van acties in het kader van het WTO-mechanisme voor geschillenbeslechting, en iii) zorgen voor blijvende toegang tot alle programma's voor technische bijstand en capaciteitsopbouw die in het kader van het WTO-systeem worden verstrekt, gedurende een passende periode. Mocht een ministerieel resultaat nodig zijn, dan moet de EU een overeengekomen resultaat steunen. Een dergelijk resultaat zou een aantal MOL-bepalingen voor een strikt beperkte periode kunnen uitbreiden tot recent gegradueerde landen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het namens de Unie op de 13e zitting van de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie in te nemen standpunt luidt als volgt:

Zich aansluiten bij de consensus die tussen de WTO-leden is bereikt met het oog op de vaststelling van besluiten inzake de hervorming van de geschillenbeslechting, visserijsubsidies, voedselzekerheid, transparantieverbeteringen in de landbouw, overheidsvoorraden met het oog op de voedselzekerheid, binnenlandse steun voor de landbouw, uitvoerbeperkingen in de landbouw, uitvoerconcurrentie in de landbouw, markttoegang in de landbouw, het speciaal vrijwaringsmechanisme in de landbouw, katoen,

TRIPS-vrijstelling, bijzondere en gedifferentieerde behandeling, en een graduatievoorstel voor de minst ontwikkelde landen — “steunmaatregelen” in een aantal specifieke WTO-overeenkomsten en -besluiten (“bijlage 2”).

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter